

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.2. Вступ до спеціальності
(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>Перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</u>
спеціальність	<u>С4 Психологія</u>
освітньо-професійна програма	<u>Психологія</u>
форма(и) навчання	<u>денна та заочна</u>

Київ-2025 рік

**Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни
(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Кандидат педагогічних наук, доцент

Світлана КОПИЛОВА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРЄВ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
    - пререквізити
    - постреквізити.
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Інформація про індивідуальне завдання.
7. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
8. Політика дисципліни.
9. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
10. Перелік запитань для підготовки до підсумкового (семестрового) контролю.
11. Рекомендовані джерела інформації.
12. Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1.Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Вступ до спеціальності, ОК2.2	
1.2.Статус навчальної дисципліни	обов'язкова, цикл професійної підготовки	
1.3.Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1-й рік навчання, 1-й семестр	
1.4.Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Кількість кредитів	3	3
Загальна кількість годин, в тому числі:	90	90
● аудиторні години	30	8
лекції	16	4
семінарські	14	4
● самостійна робота	60	82
1.5.Вид підсумкового (семестрового) контролю	1-й семестр – залік	
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8.Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Копилова Світлана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент	
1.9.Контактна інформація викладача	kopilova.svitlana@tnu.edu.ua	

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань <u>С Соціальні науки,</u> <u>журналістика,</u> <u>інформація та</u> <u>міжнародні відносини</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>С4 Психологія</u>		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання : (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33% / 67%

для заочної форми навчання – 9% / 91%

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. *Анотація дисципліни.* Програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» складено відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Предметом вивчення навчальної дисципліни є концептуальні засади майбутньої спеціальності, її місце та функції у сучасному суспільстві та засоби опанування

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: ЗМ 1. Організаційно-правові і змістові засади професійної діяльності практичного психолога. ЗМ 2. Практичний аспект професійної діяльності психолога

Вивчення даної дисципліни передбачає первинне ознайомлення із теоретико-методологічними й організаційно-правовими засадами практичної психології, законодавчо-правовими та нормативними основами діяльності практичного психолога у різних сферах соціальної практики. Велика увага приділяється особистості практикуючого психолога як суб'єкта надання психологічної допомоги й організатора профілактичної психосоціальної роботи.

2.2. *Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни*

Метою вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення із узагальненою характеристикою професії практичного психолога, освітньо-кваліфікаційними вимогами до особистості й компетентності спеціалістів у галузі практичної психології. Вивчення курсу сприятиме створенню передумов для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план ОПП 053 Психологія, а також розвитку мотивації до удосконалення особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з психологією як наукою, її сучасними галузями, методами дослідження
- усвідомлення сутності основних понять, напрямів, підходів у психології;
- ознайомлення здобувачів зі специфікою професійної діяльності практичного психолога,
- усвідомлення ролі етичного кодексу психолога;
- отримання первинних уявлень про види діяльності професійного психолога;
- сприяння професіоналізації й професійній адаптації майбутніх психологів.

2.3. *Міждисциплінарні зв'язки:*

Пререквізити: -

Постреквізити: Загальна психологія з практикумом
Філософія
Вікова психологія
Педагогічна психологія

2.4. *Формат проведення дисципліни*

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й дистанційно), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань). Під час навчання використовуються наступні методи: проблемні лекції, метафори для розуміння сутності психологічних проблем (заняття 1), підготовка до мікровикладання з питань теми (заняття 3), критичний аналіз (заняття 4), професійні роздуми «Путівник у житті та діяльності», ділова гра «Моделювання професійно-етичних принципів особистості та діяльності психолога» (заняття 7), аналіз кейсів стосовно дотримання етичних принципів в психологічних експериментах (заняття 7), психологічний практикум (діагностика власних професійно значущих якостей). Під час лекції студенти залучаються до дискусій стосовно суперечливих положень теми. У складі дидактичних завдань для самостійної роботи представлені завдання творчого характеру, які передбачають набуття soft skills.

Використовуються такі засоби як презентації, електронні посібники (наведені у списку джерел), відеоматеріали (посилання надані в плані заняття).

Віртуальне навчальне середовище використовуватиметься для навчально-методичного забезпечення вивчення дисципліни на базі єдиної платформи Google Suite Education; через Google Classroom.

У дистанційному режимі лекції / семінарські заняття за потреби можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet.. Також передбачена можливість неформальної освіти: опанування курсу на платформі Прометеус

Поточна комунікація з викладачем здійснюється через корпоративну пошту, в окремих випадках у месенджері Telegram

3. **Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми**

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК1.** Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
- СК 4.** Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- СК 7.** Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
- СК11.** Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, розуміти походження психічних розладів і психологічних проблем

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

- ПР3.** Здійснювати пошук інформації з різних джерел у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань
- ПР 4.** Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР 15.** Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- ПР 16.** Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

Методи навчання та оцінювання

Шифр ПРН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
ПРН3	Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань	Пояснення Вимога Приклад	Складання словника
ПРН4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	Проблемна лекція Метафори Дискусія за результатами обговорення кінофільму Професійні роздуми	Есе
ПРН 15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	Неформальна освіта Психологічний практикум: діагностика власних професійно значущих якостей	Сертифікат неформальну освіту Протокол діагностики власних професійних якостей
ПРН 16	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	Ділова гра «Етичні проблеми професійної діяльності психолога» Аналіз кейсів стосовно дотримання етичних принципів в психологічних експериментах	Виконання практичних завдань

5. Структура та обсяг навчальної дисципліни

[illegible]

5.1. Тематика семінарських занять

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1	Психіка як предмет пізнання психологічної науки	2	2
2	Зміст і основні види надання професійної психологічної допомоги	4	
3	Діагностика професійно важливих якостей практичного психолога	2	
4	Особливості професійної діяльності психолога в різних сферах суспільної практики	4	
5	Ділова гра «Етичні проблеми у професійній, діяльності психолога»	2	2
	УСЬОГО	14 год	4 год.

5.2. Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна (де)	заочна
1	Семінари 2-3, 7-8 Особливості професійної діяльності психолога в різних сферах суспільної практики	Підготовка тематичних повідомлень до семінарських занять та презентації	16	16
2	Діагностика професійно важливих якостей практичного психолога	Звіт за результатами самообстеження	4	4
3	Психологія як професія. Психолог як суб'єкт професійної діяльності.	Складання і захист термінологічного словника	12	12
4	Професійна етика психолога	Написання есе за результатами аналізу відомих соціально-психологічних експериментів		

5	Етичний кодекс психолога	Написання есе за результатами перегляду кінофільму «Небезпечний метод»		
6	Неформальна освіта як засіб професійного самовдосконалення	Проходження курсу на платформі Прометеус Думай інакше: Зламай перешкоди на шляху до навчання та відкрий свій прихований потенціал URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/mindshift-obstacles-learning/)	14	14
7	Професійне кредо. Професійні роздуми	Есе	6	6
8	Самостійне опрацювання тем. Робота з підручником і текстом лекцій (для заочної форми навчання)			30
	Всього		60	82

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – GoogleClassroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації GoogleMeet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми GoogleMeet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

Також використовується корпоративна пошта, месенджер Telegram, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють

фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Ауд.207 – Спеціалізована аудиторія «Музей Родовід», стільці з пюпітром (а також аудиторії 219, 224)

Телевізор KIVI 65 Smart TV модель 65U730QB з кріпленням настінним CHARMOUNT (2024)

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма й силабус дисципліни
- 2) Плани семінарських занять (у тому числі завдання модулю самостійної роботи)
- 3) Методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі, силабусі, планах семінарських занять
- 5) Джерела інформації в електронному форматі розміщено в Гугл-класі (<https://classroom.google.com/w/Nzk5OTczNDYyMzIz/t/all>) (мінімальний перелік)

5. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Обов'язковим є прояв нульової толерантності до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що індивідуальне завдання та доповіді до семінарських занять здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Під час тестування, підготовки до відповіді на заліку користування зовнішніми джерелами заборонено. <i>Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем!</i>
Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної

	науки – для формулювання питань для обговорення під час семінарського заняття
Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела
Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.
Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінари та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Неприпустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача)
Політика дедлайну	Доповідь до семінару має бути підготовлена у встановлені строки (розклад проведення занять) та розміщена у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Обов'язковим є усний захист (не менше двох семінарів з першого модулю і двох семінарів з другого модулю). Усі інші доповіді до семінару разом з презентаціями прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал з кожного завдання). Аналогічним є дедлайн щодо виконання завдань модулю самостійної роботи. Завдання самостійної роботи має бути виконане у час, коли за розкладом відбувається семінарське заняття, планом якого передбачене виконання даного завдання.

Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Варто зазначити перелік курсів, освітніх платформ тощо для здобуття неформальної/інформальної освіти з навчальної дисципліни. Визнання результатів відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту семінарського заняття проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю (або під час проведення консультацій) Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається під час проведення консультацій шляхом усного опитування за планом семінарського заняття (останній четвер місяця, 1 пара)
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленим Міністерством освіти і науки та базується на формульованому оцінюванні (самооцінювання і взаємооцінювання), яке передують підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань.
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</i> Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку
Політика про можливості навчання	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих

осіб із особливими освітніми потребами	на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

6. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма семестрового контролю за навчальною дисципліною.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачені такі види контрольних заходів: усна співбесіда під час лекційних занять, усний захист повідомлень за темою семінарського заняття, використання питань для самоперевірки і взаємного оцінювання, перевірка письмового звіту за результатами виконання письмових завдань, перевірка словника, перевірка есе.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Порядок проведення заліку визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ТНУ імені В.І.Вернадського. Здобувачу, який **не набрав прохідного мінімуму (36 балів)** з навчальної дисципліни, - до заліку не допускається. Він отримує незадовільну оцінку і вважається таким, що має академічну заборгованість. Для ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти має набрати мінімальну кількість балів – 36 і скласти залік за питаннями, поданими в силабусі.

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Творче завдання: презентація мультфільму	7	1	7			Залік
Захист доповіді на семінарському занятті	7	1	7	1	7	
Презентація до доповіді	3	2	6	1	3	
Виконання практичних завдань	10			1	10	
Складання словника	10	1	10			
Діагностика професійних якостей				1	5	
Неформальна освіта	10			1	10	
Підготовка есе	5			2	10	
Професійні роздуми	5			1	5	
Тести	1			40	20	
Разом			30		70	
Розрахунок балу за курс:						100

9.1. Методи контролю та оцінювання

усне опитування: само оцінювання і взаємооцінювання

*перевірка письмових робіт: доповідь до семінару, презентація, есе
словник*

метод програмованого контролю: тестовий контроль

Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання для кожного виду робіт

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання завдань репродуктивного характеру :

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота (змістовність, ґрунтовність),	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано
Відповідність вимогам: різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недоліки	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Підготовка презентації (3 бали)

Ведення словника та перевірка знання основних понять (10 балів)

Діагностика професійних якостей (5б.)

Завдання творчого характеру

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання:	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано

вчасність, повнота,					
Обґрунтованість відповіді аргументованість суджень переконливість доказів, доповіді не обмежені матеріалами підручника, продемонстровано зв'язок теорії практикою; конкретність висновків;	Не викликає сумніву	Наявна	Фрагментарна	Сумнівна	Відсутня
Творчий підхід і індивідуальний стиль: нестандартний підхід у подачі матеріалу, специфічність способу виконання завдання; участь у дискусіях та доповненні відповідей інших	Чітко простежується	Простежується	Скоріше простежується	Майже простежується	відсутній

Творче завдання (5б)

Захист доповіді на семінарському занятті (7б.)

Написання есе (5 б.)

Виконання практичних завдань (5б.)

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів ***підсумкового (семестрового) контролю***, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих

нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота						Всього балів		
Змістовниймодуль 1			Змістовниймодуль 2				Додат кові бали	Тести
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3			
10	10	10	10	10	30		-	20
30 балів			50 балів			20		
Порогові бали						0-100	0-10	0
Загальна рейтингова оцінка						100		

Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/«excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів			Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не за- рахован о»/ «failed»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Перелік запитань для підготовки до підсумкового (семестрового) контролю

1. Назвіть та схарактеризуйте основні етапи становлення практичної психології в Україні.
2. Основні завдання, права та обов'язки практичного психолога.
3. Схарактеризуйте правила та принципи діяльності практичного психолога.
4. Що таке професійна позиція професійного психолога?
5. Назвіть специфічно важливі професійні якості практикуючого психолога.
6. У чому полягає сутність процедури відбору на професію "практикуючий психолог"?
7. Схарактеризуйте всі етапи професійного відбору.
8. Як впливають особистісні якості практикуючого психолога на ефективність його роботи з клієнтами?
9. Поясніть вираз "психотерапевтична ситуація".
10. На що вказує професійна позиція практикуючого психолога.
11. Назвіть основні види діяльності практичного психолога.
12. Основні функції діяльності практичного психолога.
13. Що таке психологічна діагностика?
14. Назвіть основні умови ефективності просвітницької діяльності психолога.
15. Яка основна специфіка розвитку психологічних служб як різновиду практичної психології за кордоном?
16. Схарактеризуйте особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах.
17. Чи впливають особистісні якості практичного психолога на ефективність роботи з клієнтами?
18. Складіть професіограму практикуючого психолога.
19. Чи повинен практикуючий психолог допомагати будь-якому клієнтові, що звертається за допомогою?
20. Дайте визначення, що таке психологічна культура особистості, психологічна культура психолога.
21. Схарактеризуйте складові психологічної культури.
22. Технологія формування психологічної культури психолога.
23. Визначте основні вимоги щодо відповідальності та компетентності, захисту інтересів клієнта та збереження конфіденційності психолога в "Етичному кодексі".
24. Розкрийте систему підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації практичного психолога.
25. У чому полягає сутність правової та моральної регуляції професійної діяльності практикуючих психологів?
26. Поясніть, чому у професійній діяльності практикуючого психолога необхідно дотримуватися певних моральних вимог?
27. Чому необхідною умовою успішної роботи є встановлення довір'я між психологом і клієнтом?
28. Поясніть сутність принципу "не зашкодь".
29. Які основні завдання психологічної служби системи освіти?

30. Опишіть структуру психологічної служби системи освіти.
31. Як ви розумієте поняття “психологічне здоров’я”?
32. Назвіть основні напрями діяльності практичного психолога системи освіти.
33. Робота практичного психолога з різними категоріями учасників навчально-виховного процесу.

11.Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007 288 с. С.7-54
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с. С.14-33
3. Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. С.9-58, 116-124
4. Петухова М. Ю. Заушнікова, О. О. Нежинська, Н. В., Костевська. Психологія: вступ до спеціальності. Навчальний посібник. Ірпінь. 2024. 192 с.
5. Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с.

Додаткова література

- Іванова Т. Вступ до спеціальності (текст лекцій)
- Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Ю. О. Приходько]. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 180 с
- Сидоренко І.С. Актуальні напрямки роботи психолога в організаціях малого бізнесу // Актуальні проблеми психології. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. Т. 1. Ч. 6. К., 2002, С. 211-213.
- Скоков СІ. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України. *Практична психологія і соціальна робота* 2002. № 6. С. 54-58
- Технології роботи організаційних психологів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядипломної освіти/[за наук. ред. Л. М. Карамушки]. К.: ІНК ОС, 2005. 366 с
- Матвеева М.П. Організація роботи шкільного психолога: Методичні рекомендації. - Кам'янець-Подільський: Інформаційно-видавничий відділ Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету, 2001. - 36 с
- Етичний кодекс психолога/ Прийнято на І Установчому з'їзді Товариства психологів України 18 грудня 1990 р. Т., 1996. 64 с

- Основи практичної психології/ В.Панок, Н.Чепелева, Т.Титаренко. К.: Либідь, 2001 . 534 с
- Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика. *Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України* / За ред С.Д.Максименка. К.: ГНОЗІС, 2003. Т. V. Ч. 6. С. 18- 22

**12. Зміни і доповнення до робочої програми навчальної дисципліни.
2026-2027 навчальний рік**

13.

п/н	Що вилючається з робочої програми навчальної дисципліни	Що вводиться в робочу програму навчальної дисципліни	Протокол та дата розгляду кафедрою	Підпис завідувача кафедри

Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Організаційно-правові і змістові засади професійної діяльності практичного психолога****Тема 1.1. Психологія як наука**

Предмет, структура, завдання та методи психології як науки. Етапи становлення психології як науки. Проблемне поле психології. Спектр явищ, систем та процесів, що вивчаються психологією. Еволюційний і історичний підходи до виділення предмета психології як науки. Види психологічного знання. Взаємозв'язок наукової, практичної і повсякденної психології. Соціальні умови розвитку практичної психології. Психіка як предмет пізнання психологічної науки

Місце психології в системі наук про людину. Зв'язок психології з іншими науками. Основні галузі психології.

Тема 1.2. Психологія як професія.

Психологія як професія. Ознаки професії. Клінічна і практична психологія. Професійний статус психолога у різних галузях. Характеристика професії практичного психолога. Організаційні засади діяльності психологічної служби. Професійні асоціації психологів.

Організація професійної діяльності практичного психолога в Україні. Законодавчі акти України про психологічну і соціально-психологічну службу. Особливості діяльності психологічних служб у різних сферах. Психологічна служба системи освіти. Вимоги до кабінету практичного психолога в системі освіти. Матеріали та документація практичного психолога. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу. Практичний психолог в соціальних службах.

Зміст діяльності соціально-психологічної служби. Психологічна допомога. Види психологічної допомоги. Психодіагностика. Психокорекція, консультування і психотерапія як основні види надання психологічної допомоги. Просвітницько-пропагандистська і профілактична робота психолога соціально-психологічної служби. Психоедукація. Приклади психопрофілактичної роботи психолога у різних сферах діяльності

Тема 1.3. Зміст і основні види надання професійної психологічної допомоги

Основні теоретико-методологічні підходи до надання психологічної допомоги. Психодинамічний та психоаналітичний підходи в психологічній практиці. Біхевіоризм. Психолог-практик у межах екзистенційної, когнітивної та гуманістичної психології. Гештальтпсихологія та нейролінгвістичне програмування (НЛП)

Психологічне консультування як форма і метод психологічної допомоги. Теоретичні засади консультування та їх зв'язок із терапевтичною практикою. Особливості консультування у різних сферах суспільної практики

Психокорекція. Поняття про психологічну корекцію. Форми і методи психокорекції

Психотерапія. Характеристика основних напрямів психотерапії.

Взаємозв'язок психологічної корекції, консультування і психотерапії

Змістовий модуль 2. Практичний аспект професійної діяльності психолога**Тема 2.1. Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності**

Психолог як особистість і професіонал. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця. Психологічна культура практичного психолога. Структура психологічної готовності до професійної діяльності. Професійне самовизначення психолога. Особистісні диспозиції психолога як основа готовності до професійної діяльності. Професійна

компетентність практичного психолога як умова забезпечення успішного виконання професійних функцій і професійних досягнень.

Діагностика професійно важливих якостей практичного психолога. Визначення професійної спрямованості особистості. Професійна мотивація. Визначення професійних здібностей. Емпіричне дослідження професійно важливих якостей психолога: рівня емпатії, комунікативних та організаторських схильностей

Професійна етика практичного психолога. Сутність правової та моральної регуляції професійної діяльності психологів-практиків. Етичні проблеми у психології. Роль етики у прийнятті рішень. Основні категорії професійної етики: етичні стосунки, етична свідомість, етичні дії та професійний обов'язок. Етичний кодекс психолога. Принципи професійної діяльності психолога: професійної компетентності, неупередженості, конфіденційності, позитивно орієнтованої активності.

Тема 2.2. Особливості професійної діяльності психолога в різних сферах суспільної практики

Професійна діяльність психолога у медичній сфері

Професійна діяльність практичного психолога у системі освіти.

Основні напрями та види діяльності практичного психолога у військовій та спортивній сферах.

Діяльність практичного психолога у сфері економіки та бізнесу.

Основні напрями діяльності практичного психолога в галузях політичної психології і юриспруденції. Захист населення від маніпуляцій свідомістю.

Професійна діяльність практичного психолога у соціальній сфері. Психологічна допомога сім'ї

Тема 2.3. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога

Мета та завдання професійної підготовки практичних психологів. Особливості навчальної діяльності студентів. Побудова міжособистісних стосунків.

Місце науково-дослідницької роботи здобувачів у системі професійної підготовки.

Шляхи та основні напрями професійного розвитку

та самовдосконалення випускника-психолога. Формування якостей особистості, професійно важливих для практичного психолога

Неформальна освіта як засіб професійного самовдосконалення

Професійне самовизначення. Професійні роздуми. Професійне кредо.

Особистісний розвиток і саморозвиток психолога